

PARTICIPATIEREGLEMENT

LOKAAL BESTUUR HEUSDEN-ZOLDER

Het participatiereglement werd goedgekeurd op de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn van 28 augustus 2026 en treedt in werking vanaf de datum van bekendmaking.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit reglement geeft, in toepassing van artikel 304 van het Decreet over het Lokaal Bestuur van 21 december 2017 (verder: DLB), een overzicht van en een nadere invulling van een aantal vormen van inspraak, betrokkenheid en participatie vanwege de burgers en doelgroepen ten aanzien van het beleid, de besluitvorming en de dienstverlening. Het benoemt doelstellingen, voorwaarden en procedures voor kwaliteitsvolle participatie in Heusden-Zolder.

Artikel 2. Wanneer in dit reglement de term 'lokaal bestuur' wordt gebruikt, wordt hiermee de gemeente en het sociaal huis van Heusden-Zolder bedoeld.

Artikel 3. Andere documenten met betrekking tot het participatiebeleid zijn te raadplegen via de gemeentelijke website www.heusden-zolder.be of verkrijgbaar via het secretariaat van lokaal bestuur Heusden-Zolder.

Artikel 4. Onder participatie wordt in dit reglement verstaan: het proces waarbij het lokaal bestuur inwoners, verenigingen en andere belanghebbenden betreft bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van het beleid en van projecten. De mate waarin en de wijze waarop belanghebbenden worden betrokken, kunnen per traject verschillen en worden bepaald in functie van het onderwerp, de doelgroep en de beschikbare beleidsruimte. Participatie houdt niet automatisch een beslissingsrecht in: de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid blijft bij het daartoe bevoegde orgaan.

Artikel 5. Onder een participatietraject wordt in dit reglement verstaan: een doelgericht en samenhangend geheel van momenten en activiteiten waarmee het lokaal bestuur belanghebbenden rond een bepaald thema, project of dossier betreft.

Hoofdstuk 2. Adviesraden

Artikel 6. Onder voorbehoud van de wettelijke en decretale bepalingen die op dit gebied gelden, bepaalt de gemeenteraad welke gemeentelijke adviesraden met inwoners, verenigingen en/of doelgroepen officieel ingesteld worden om het lokaal bestuur op regelmatige en systematische wijze te adviseren. Naast de adviesraden beschikt het lokaal bestuur over erkende dorpsraden. De werking, ondersteuning en samenwerking tussen het lokaal bestuur en de dorpsraden worden geregeld in de afzonderlijke afsprakennota tussen het lokaal bestuur en de dorpsraden.

Artikel 7. Het lokaal bestuur tracht de inwoners actief te informeren over het bestaan en de inhoud van de verschillende adviesraden in de gemeente.

Artikel 8. De samenstelling van de adviesraad wordt door de gemeenteraad bepaald in functie van voldoende representativiteit voor het betrokken domein. Maximaal twee derde van de leden mag van hetzelfde geslacht zijn.

Artikel 9. Adviesraden bestaan uit vertegenwoordigers van verenigingen, deskundigen, een vertegenwoordiger van het college en/of een ambtenaar. Hun doel is om zowel de individuele als de georganiseerde burger inspraak te bieden. Gemeenteraadsleden en leden van het college van

burgemeester en schepenen kunnen geen stemgerechtigd lid zijn van de raden en de overlegstructuren.

Artikel 10. De gemeenteraad stelt voor elke adviesraad statuten of een organiek reglement vast, met minstens daarin:

1. nadere aanduiding van het adviesdomein;
2. de (wijze van) samenstelling;
3. de voornaamste werkingsregels;
4. de wijze waarop het gevolg dat aan de adviezen wordt gegeven, wordt meegedeeld.

Artikel 11. Voor adviesorganen die door specifieke hogere regelgeving ingesteld zijn, gelden de betreffende hogere voorschriften inzake taak, bevoegdheid, samenstelling en werking.

Artikel 12. Aan elke adviesraad worden de nodige middelen ter beschikking gesteld voor een vlotte werking en vervulling van de adviesopdracht.

Artikel 13. Een overzicht van de adviesraden wordt gepubliceerd op www.heusden-zolder.be.

Hoofdstuk 3. Verzoekschriften

Artikel 14. Iedere burger heeft het recht verzoekschriften, door een of meer personen ondertekend, schriftelijk in te dienen bij de organen van de gemeente. De organen van de gemeente zijn:

- de gemeenteraad;
- het college van burgemeester en schepenen;
- de voorzitter van de gemeenteraad;
- de burgemeester;
- de algemeen directeur;
- elk ander gemeentelijk orgaan dat als overheid optreedt.

De indiener wordt schriftelijk op de hoogte gebracht van de ontvangst van het verzoekschrift. Op de Stafdienst Secretariaat & Juridische zaken kan men terecht voor een modelformulier. Meer informatie is beschikbaar via www.heusden-zolder.be/initiatiefrecht-voor-burgers.

Artikel 15. Een verzoek is een vraag om iets te doen of te laten. Het moet schriftelijk worden ingediend en de inhoud moet een duidelijke vraag bevatten. Verzoeken zijn geen klachten; klachten worden behandeld volgens het klachtenbehandelingssysteem van de gemeente.

Artikel 16.

Verzoekschriften die een onderwerp betreffen dat niet tot de bevoegdheid van de gemeente behoort, zijn onontvankelijk. Een schriftelijke vraag wordt niet als verzoekschrift of voorstel beschouwd als:

1. het onderwerp niet tot de bevoegdheid van de gemeente behoort;
2. de vraag onredelijk of te vaag geformuleerd is;
3. het enkel een mening betreft en geen concreet verzoek bevat;
4. de vraag anoniem wordt ingediend (zonder naam, voornaam en adres);
5. het taalgebruik beledigend is.

De voorzitter of het bevoegde orgaan beoordeelt de ontvankelijkheid en kan de indiener vragen om een aangepast verzoekschrift in te dienen dat wel aan de voorwaarden voldoet.

Hoofdstuk 4. Voorstellen van burgers

Artikel 17.

§1. Inwoners hebben het recht te verzoeken om de door hen in een gemotiveerde nota nader omschreven voorstellen en vragen over de gemeentelijke beleidsvoering en dienstverlening, op de agenda van de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn in te schrijven en om deze agendapunten te komen toelichten in de desbetreffende raad. Ze voegen bij die nota eventueel alle nuttige stukken die de raad kunnen voorlichten. Het verzoek moet worden ondertekend door minstens 1% van het aantal inwoners ouder dan 16 jaar.

§2. Voorstellen kunnen per aangetekende brief of via het daartoe voorziene formulier op www.heusden-zolder.be worden ingediend. Het bestuur verbindt zich ertoe de ontvankelijke voorstellen op de agenda van de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn te plaatsen.

§3. Indien het voorstel ontvankelijk is en minstens 20 dagen voor de raadszitting werd ontvangen, komt het op de eerstvolgende agenda. Anders komt het op de agenda van de daaropvolgende vergadering.

Hoofdstuk 5. Openbaarheid van bestuur

Artikel 18. Het lokaal bestuur informeert actief over haar beleid, regelgeving en dienstverlening. Het kiest hiervoor aangepaste communicatiestrategieën met het doel zoveel mogelijk personen, verenigingen of organisaties van de doelgroep te bereiken.

Artikel 19. Iedereen kan volgende bestuursdocumenten — wanneer ze goedgekeurd zijn — raadplegen via www.heusden-zolder.be:

1. alle gemeentelijke en OCMW-reglementen en verordeningen;
2. de agenda van de raden en de openbare notulen van de zittingen van de raden;
3. college van burgemeester en schepenen;
4. strategische en financiële beleidsrapporten;

Artikel 20. Elke burger heeft recht op inzage van bestuursdocumenten, die niet actief bekend gemaakt worden door het lokaal bestuur. Dit wordt vastgelegd in het Bestuursdecreet van 7 december 2018, hoofdstuk 3. De informatie en procedure van aanvragen in het kader van openbaarheid van bestuur zijn terug te vinden op de gemeentelijke website.

Artikel 21. Openbare onderzoeken die voorgeschreven zijn door bijzondere regelgevingen worden georganiseerd overeenkomstig de bijzondere bepalingen daaromtrent. Bekendmakingen zijn beschikbaar via www.heusden-zolder.be/bekendmakingen.

Hoofdstuk 6. Meldingen en klachten

Artikel 22.

Via de meldingspagina op de website www.heusden-zolder.be kan eenieder meldingen of suggesties doen met betrekking tot specifieke aspecten van de lokale dienstverlening. Een melding is een signaal van een tekort of gebrek, zonder dat er sprake is van ontevredenheid. De meldingen worden behandeld door de bevoegde diensten. Meldingen waarvoor het lokaal bestuur niet bevoegd is, worden doorverwezen naar de bevoegde instantie.

Artikel 23. Elke gebruiker van de dienstverlening van het lokaal bestuur heeft het recht om een klacht te uiten en op een grondige behandeling van die klacht conform het 'reglement houdende klachtenbehandeling' van het lokaal bestuur Heusden-Zolder.

Hoofdstuk 7. De gemeentelijke volksraadpleging

Artikel 24.

§1. De gemeenteraad kan beslissen om de inwoners te raadplegen over de aangelegenheden van gemeentelijk belang (cfr. artikel 2, §2 DLB).

§2. Persoonlijke aangelegenheden en aangelegenheden betreffende de jaarrekeningen, het meerjarenplan en de aanpassingen ervan, de gemeentebelastingen en de retributies kunnen niet het voorwerp zijn van een volksraadpleging.

Artikel 25. Voor gemeentelijke volksraadplegingen, op initiatief van de gemeenteraad of op verzoek van de inwoners, gelden de voorwaarden en de organisatieregels van de artikelen 305 e.v. DLB en de uitvoeringsbesluiten daaromtrent.

Hoofdstuk 8. Participatietrajecten

Artikel 26. Het lokaal bestuur implementeert de decretaal verplichte participatieprocessen en -trajecten in haar interne en externe werking.

Artikel 27. Het lokaal bestuur kan bijkomend op eigen initiatief voor zowel grote als kleine projecten en over algemene thema's of specifieke dossiers een participatietraject uitwerken. Het bestuur houdt daarbij rekening met de aard van het project, het mogelijke resultaat en de impact op de buurt, de betrokkenen en de hele gemeente. Het ontwerp van elk participatietraject vertrekt vanuit drie fundamentele afwegingen: wie wordt betrokken, met welke mate van invloed, en op welke manier vindt de interactie plaats. Deze afwegingen worden gemaakt in samenspraak tussen de projectverantwoordelijke en de participatieambtenaar en afgestemd met het managementteam en het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 28.

§1. De praktische organisatie van een participatietraject gebeurt in functie van een maximaal bereik van de betrokken doelgroep(en). Dit gaat gepaard met een duidelijk communicatieplan.

§2. De praktische modaliteiten (vorm, plaats, tijdstip, termijn, ...) zijn voldoende laagdrempelig en begrijpelijk.

§3. De praktische uitvoering van bovenstaande initiatieven wordt uitgevoerd door het college van burgemeester en schepenen. De opzet en het plan van aanpak van elk projectmatig participatietraject worden voorafgaand aan de lancering afgestemd met de ambtelijke en politieke verantwoordelijken.

§4. Elk participatietraject is maatwerk waarbij de praktische modaliteiten kunnen variëren.

§5. Het lokaal bestuur hanteert diverse participatievormen en methodieken. De keuze voor een bepaald instrument vloeit voort uit het doel van het traject en de beoogde meerwaarde voor beleid en burger, niet omgekeerd.

Artikel 29. Bij elk participatietraject voorziet het lokaal bestuur in een duidelijke en transparante terugkoppeling aan de deelnemers en, waar relevant, aan de bredere bevolking. Het bestuur voorziet een algemene terugkoppeling over de wijze waarop de ontvangen inbreng werd meegenomen, rekening houdend met beleidsmatige afwegingen, juridische kaders en beschikbare middelen.

Artikel 30. Bij grotere projecten, die door derden worden gerealiseerd en een impact hebben op het dagelijks leven van inwoners, tracht het lokaal bestuur om de inwoners te informeren op een laagdrempelige en begrijpelijke wijze. De praktische modaliteiten variëren naargelang de doelgroep en het doel van het project en zijn gericht op een maximaal bereik van de doelgroep.

Artikel 31. Kinderen en jongeren worden, indien relevant, betrokken via scholen, jeugdwerk en overlegmomenten. Het lokaal bestuur erkent het belang van hun stem in het beleid.

Hoofdstuk 9. Andere overlegstructuren

Artikel 32. Het lokaal bestuur kan overleg of tijdelijke samenwerkingen met inwoners, verenigingen en/of doelgroepen opzetten om haar te adviseren of te ondersteunen.

Hoofdstuk 10. Informatievoorziening en communicatie

Artikel 33. Het lokaal bestuur verspreidt informatie over beleid, participatie en dienstverlening via diverse kanalen, waaronder de gemeentelijke website, nieuwsbrieven, bewonersbrieven, sociale media, infomomenten en het online participatieplatform.

Artikel 34. Het lokaal bestuur zet een online participatieplatform in om participatie toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken. Het platform ondersteunt de uitvoering van het participatiebeleid waar relevant en mogelijk en laat het toe om burgers te informeren, te betrekken en terugkoppeling te bieden over lopende en afgeronde participatietrajecten. Het gebruik en de werking van het platform worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Artikel 35. Dit reglement treedt in werking na goedkeuring door de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn van Heusden-Zolder.

